

Η Απολογία του Σωκράτη και η «αβδελιώδεις» μέθοδος διδασκαλίας

Διδασκαλία – Μετάφραση – Δραματοουργία – Σκηνογραφία – Σκηνοθεσία
Δήμος Αβδελιώδης

Το

Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και το Διεθνές Κέντρο Παιδείας και Πολιτισμού «Ιωνία», που ιδρύθηκε με ακρογωνιαίο λίθο το πανανθρώπινο νόημα της Ανθρωπιστικής Παιδείας, της Γλώσσας, της Παράδοσης, της Ιστορίας και του Πολιτισμού, με υπερηφάνεια παρουσίασαν την Παρασκευή 5 Αυγούστου στο θέατρο "Μίκης Θεοδωράκης" το καλλιτεχνικό, πνευματικό, γλωσσικό γεγονός, που αφορά στην Πλατωνική Απολογία του Σωκράτη, απ' το μεγάλο, υπερβατικό σκηνοθέτη, το **Δήμο Αβδελιώδη, το δικό μας Δήμο...**

Η κλασική μας παιδεία ανήκει στα πανανθρώπινα τιμαλφή. Τα ομηρικά και ησιόδεια έπη – 700 π.Χ. περίπου – αποτελούν τις πρώτες γραπτές μαρτυρίες στην Ευρώπη και ο άνθρωπος, ιστορικά, στην Ελλάδα ταυτοποιείται ως αυταξία. Σε πρόσφατο γκάλοπ, που έλαβε χώρα σ' ένα από τα σπουδαιότερα πανεπιστήμια του κόσμου – το πανεπιστήμιο MIT – σχετικά με τις μεγαλύτερες προσωπικότητες από καταβολής κόσμου, στους 10 πρώτους, οι 6 ήταν Έλληνες, με πρώτο τον Αριστοτέλη, δεύτερο τον Πλάτωνα, τρίτο το Σωκράτη, τέταρτο το Χριστό (οι διαφορές τους ήταν διαφορές στήθους), πέμπτο το Μέγα Αλέξανδρο, ένατο τον Όμηρο και δέκατο τον Πυθαγόρα.

Γνωρίζει ο Δήμος ο Αβδελιώδης, πως η βαθιά και πολύπλευρη κρίση, τούτη η φάουσα που ακυρώνει ζωή και Ύπαρξη, εδράζεται σε σταθερές διαχρονικές παθογένειες, με το **έλλειμμα Παιδείας** κυριότερη αιτία και αιτιατό της παρακμής. Και είναι ο κύριος λόγος που μας καλεί σήμερα, να κοινωνήσουμε τούτο το νόημα της Παιδείας, που οδηγεί στην ελπίδα, την παραμυθία, τη λύτρωση.

Γνωρίζει ο Δήμος ο Αβδελιώδης πως όταν μια κοινωνία παρακμάζει, πρώτα απ' όλα παρακμάζει η γλώσσα, αφού **η γλώσσα είναι σκέψη, η σκέψη γνώση και η γνώση δύναμη, θέωση...** Και είναι ο κύριος λόγος που μας μιλά με λόγια και ύφος αρχέτυπα. Ομιλούμε, βέβαια, για τη γλώσσα που ο Κικέρων ήθελε να διαλέγονται οι θεοί: «ει θεοί διαλέγονται, τη των Ελλήνων γλώττη χρώνται», ομιλούμε για τη γλώσσα θεμέλιο της ταυτότητάς μας, μιας και «δεν κατοικούμε μια χώρα, κατοικούμε μια γλώσσα και μια Ιστορία».

Και τώρα δυο λόγια που αφορούν στο μεγάλο δημιουργό, το Δήμο τον Αβδελιώδη. Τα έχω ξαναπεί, αλλά θα ήθελα να τα επαναλάβω για να ακουστώ, επειδή στον τόπο μας “κλαδεύουμε τα δένδρα σε θάμνους”, επειδή στον τόπο μας “κεφαλή προεξέχουσα πυρ,” επειδή στον τόπο μας τιμούμε μετά θάνατον, επειδή στον τόπο μας εξιδανικεύουμε τους αποθαμένους και θάβουμε τους ζωντανούς, επειδή στον τόπο μας η Γραφή: «ουδείς προφήτης εν τη εαυτού πατρίδι», βρίσκει την πλήρη επαλήθευσή της.

Το Διεθνές Κέντρο Παιδείας και Πολιτισμού «Ιωνία» τιμά το Δήμο Αβδελιώδη, για πολλούς λόγους, πολλά γιατί. Θα αναφέρω τα δύο πιο κύρια: **Πρώτον:** Τον τιμά γιατί

αποτελεί έναν από τους **μεγαλύτερους σύγχρονους λυρικούς του θεάτρου και του κινηματογράφου**, σε εθνικά και διεθνή πλαίσια. Τον τιμά για την αληθινή του τέχνη, την τέχνη που χτίζει το εναντίον, που αντιστέκεται, που διαμαρτύρεται, που δε διδάσκει από καθέδρας, που δε στρατεύεται, που δε δοξάζει, που δε χαρίζεται ποτέ και σε κανένα. Την πραγματική τέχνη που κύρια αποστολέχει να βελτιώσει, να αλλάξει την ανθρώπινη φύση και να δώσει τις δέουσες λυτρωτικές απαντήσεις στην Ύπαρξη.

Δεύτερον: Τον τιμά γιατί έχει **ήθος**, με την ομηρική, μα και τη σύγχρονη έννοια της λέξης. Στον Όμηρο, η λέξη **ήθος** σημαίνει **τόπο, πατρίδα**. Και ο Δήμος στιγματίστηκε από τον τόπο του, τη γενέθλια γη. Και τούτο καταναγάζει στο έργο του. Ο Δήμος Αβδελιώδης είναι απ' την ουσία των ονείρων, απ' τον πηλό των αστεριών, μα προπαντός απ' τον πηλό της πατρίδας. Ας προσέξουμε, όμως. Ο Δήμος δεν είναι σωβινιστής με ό,τι τούτο σημαίνει. Για τον Δήμο πατρίδα δεν είναι το κράτος, οι θεσμοί, τα κόμματα, οι νόμοι, τα συρματοπλέγματα. Είναι, κύρια, ο τόπος που πρωτομάτωσε τα γόνατά του, είναι η αγκαλιά και η στοργή της μάνας, είναι η σιγουριά του πατέρα, τα παραμύθια της γιαγιάς, είναι η καλημέρα του ήλιου από τη χαραμάδα ξημερώματα, μα κι ο πρωτόφαντος τρόμος της βροντής, του κεραυνού, είναι ο πρώτος έρωτας που παγώνει το συναπάντημα της ματιάς και ερυθριά ενοχές αθωότητας, είναι η βυζαντινή πορφύρα στο πέλαγο της λαλάδας, είναι και η νεραντζιά σαν ευωδιάζει επιτάφιο. Η άλλη, η σύγχρονη έννοια της λέξης **ήθος**, σημαίνει **τρόπο, στάση ζωής**. Και ο Δήμος Αβδελιώδης, έχει, προπάντων, **στάση ζωής**, έχει **απαράβατους κώδικες αξιών**, που βιώνει ζώντας λιτά, σεμνά και χαμηλόφωνα, αποφεύγοντας τη δημοσιότητα και την τύρβη της αγοράς, ιδιότητες που χαρακτηρίζουν τους μεγάλους.

Στην «Απολογία του Σωκράτη», σε μετάφραση και σκηνοθεσία του **Δήμου Αβδελιώδη**, με τη βιοματική ερμηνεία του **Βασίλη Καραμπούλα** στο ρόλο του Σωκράτη και την αρωγή του **Γιάννη Κολόι** στο ρόλο του Μέλητου, καθώς και τη συμβολή των λοιπών συντελεστών, ο μεγάλος δημιουργός δίνει, μέσα από την τέχνη και την **«αβδελιώδειο» μέθοδο διδασκαλίας** του, το δικό του τρόπο γραφής σε μια αυθεντική αναπαράσταση της πιο συγκλονιστικής Δίκης στην ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού και μάλιστα σε μια γλώσσα που – όπως υποστηρίζει ο Σεφέρης – «μιλούμε, ανασαίνουμε και τραγουδάμε από την εποχή που τη μίλησε ο Όμηρος ως τα σήμερα»...

"Η ΑΛΗΘΕΙΑ"

Από το Χρίστο Στεργ. Μπελλέ

Πρόεδρο του Δ.Κ.Π.Π.«ΙΩΝΙΑ»